

Interview met Jeugd-Lendersprijs-winnaar Rolf van Leeningen

Raymond Creemers

Op de RAVON-dag 2014 is voor de tweede keer een Jeugd-Lendersprijs uitgereikt, bestaande uit een sculptuur van een boomkikker en een oorkonde.

De prijs is gewonnen door Rolf van Leeningen voor zijn bijdrage als onderzoeker en stuurgroep-lid van de Werkgroep Adder-onderzoek Nederland (WAN). Hij heeft, op eigen initiatief, een slangenportaal ontwikkeld en gebouwd voor de verwerking van populatiegegevens van de adder. Het portaal is in 2014 uitgebreid voor gladde slang en ringslang en inmiddels ook beschikbaar gemaakt in een mobiele versie. Daarmee heeft Rolf een grote en vernieuwende impuls gegeven aan het onderzoek naar slangen in Nederland.

(Foto: Jasper van Leeningen)

Hoe heb je de prijsuitreiking beleefd, heb je het zien aankomen?

Ik was echt totaal verrast en ik zag het niet aankomen. Het was net voor de pauze, er waren een aantal interessante lezingen geweest en Sergé Bogaerts¹⁾ had terecht de Lendersprijs gewonnen. En toen werd ik plotseling naar voren geroepen. Iets waar je totaal geen rekening mee houdt. Heel leuk om deze prijs na Tariq Stark te winnen en nog een extra stimulans om door te gaan met waar ik mee bezig ben.

Kun je kort iets over jezelf vertellen, studie, stages en huidige werkzaamheden?

Van kinds af aan ben ik al hevig geïnteresseerd in natuur. Een eigen natuurmuseumje, beestjes zoeken, ik was heel veel buiten te vinden. Mijn studie HBO Bos- en natuurbeheer (op Van Hall-Larenstein in Velp) was dan ook een logische keuze. Vrijwel direct na de start van mijn studie ben ik vrijwilliger geworden bij RAVON. De eerste jaren liep ik een route voor het meetnet reptielen en daarna is dit omgezet in een populatieonderzoek naar adders. Mijn afstudeeronderwerp ging ook over dit onderzoek. Na het afronden van mijn studie was werk vinden lastig, tegenwoordig liggen de banen voor ecologen niet voor het oprapen. Ik ben toen eerst als vrijwilliger begonnen om de addergegevens van het Hijkerveld, het onderzoeksgebied van Dick van Dorp (hij voert het veldwerk hier uit) uit te werken en te verwerken in een rapportage. Een enorme klus want in de periode 1999 – 2011 waren er meer dan 6.500 adders geregistreerd. In het voorjaar van 2014 is een uitgebreide rapportage over dit onderzoek verschenen. Op dit moment ben ik samen met Dick bezig om de gegevens van 2011 t/m 2014 uit te werken (met inmiddels meer dan 10.000 registraties!). Een zeer interessant onderzoek.

In het voorjaar van 2014 kon ik vrij onverwacht aan de slag bij RAVON, mede omdat men een opvolger zocht voor Annemarie van Diepenbeek die later dat jaar met pensioen ging. RAVON is een plek waar ik het zeer naar mijn zin heb. Ik houd mij bezig met een divers aantal onderwerpen zoals veldwerk (amfibieën en reptielen), paddentrek (padden.nu), amfibieën in straatkolken, de diverse websites en ICT.

Je hebt een adderportaal opgezet en omgebouwd naar slangeninvoerportaal, wie gebruikt het en wat kunnen de onderzoekers van de WAN er mee?

De combinatie ICT en natuur heb ik altijd interessant gevonden. Tijdens mijn studie heb ik mij dan ook verdiept in programmeren van (web)applicaties en GIS. Met deze kennis heb ik een webapplicatie gebouwd waarmee ik gegevens, die ik verzamelde voor mijn eigen adderonderzoek, kon verwerken. Dit heb ik later omgebouwd naar het Slangenportaal. In het Slangenportaal kunnen populatiegegevens van onze drie slangensoorten (adder, ringslang en gladde slang) worden verwerkt. Een belangrijke tool hierin is de mogelijkheid om foto's, die nodig zijn voor individuele herkenning, eenvoudig met elkaar te kunnen vergelijken. Gegevens uit de onderzoeken zijn in het Slangenportaal direct zichtbaar op kaarten en in tabellen. Van elk individu kan direct detailinformatie bekeken worden zoals de leeftijd en op een kaartje de migratiebewegingen.

Veld- of kantoorwerk? Wat heeft je voorkeur?

Combinatie, ik houd van afwisseling. Ik zou het veldwerk bepaald niet willen missen. Het op zoek gaan naar amfibieën en reptielen (en vissen) blijft geweldig. Maar ook op kantoor heb ik leuke klussen zoals het

bijhouden van de RAVON-websites en nieuwe ICT-ontwikkelingen.

Zijn er soorten of soortgroepen die jouw speciale interesse hebben?

Reptielen en amfibieën zijn mijn favoriete soortgroepen. Mijn speciale interesse gaat uit naar onze eigen adder en adderachtigen in het algemeen. Ik ben dan ook betrokken bij twee verschillende adderonderzoeken. Zeer interessant. In mindere mate, vooral vanwege tijdgebrek, houd ik mij ook bezig met vissen, muizen en vleermuizen.

Wat is jouw rol in het jaar van de Adder 2015?

In het jaar van de adder houd ik mij voornamelijk bezig met de organisatie van het Addersymposium (in september 2015), de organisatie van diverse excursies en geef ik enkele lezingen over adders. Daarnaast ben ik vanuit de stuurgroep van de WAN betrokken bij tal van lopende zaken.

De jeugd heeft de toekomst. Wat zijn jouw toekomstplannen?

Ik heb het heel erg naar mijn zin bij RAVON en hoop hier nog lang werkzaam te kunnen zijn. In de komende jaren hoop ik mijn kennis over onze inheemse herpetofauna verder uit te breiden. Ook wil ik mij in de komende jaren bij RAVON meer toeleggen op ICT, omdat hier nog veel ontwikkelingen te verwachten zijn. En (hobbymatig) veel energie steken in het doen van onderzoek naar adders en daarover enkele publicaties schrijven.

(Foto: Harold van der Ploeg)

Nog tips voor RAVON?

In mijn werk zie ik het grote belang van vrijwilligers, bij RAVON wordt dan ook veel geïnvesteerd in de contacten met de vrijwilligers. Het Jaar van de Adder, de meetnetten, de glasaal-monitoring, het salamander- en dierziektenonderzoek en beschermingsprojecten zijn een greep uit wat er allemaal voor en door de vrijwilligers wordt gedaan. Het blijft van belang daar continu in te investeren. Voor de rest; vooral zo doorgaan!

Summary

Interview with Rolf van Leeningen 2014 Winner of the Youth Lenders Prize

At the annual meeting of RAVON on November 8th 2014, Rolf van Leeningen received the Youth Lenders Award as a mark of appreciation for his work. He developed and built a snake portal for

(Foto: Rolf van Leeningen)

the processing of population data of the Adder, Grass Snake and Smooth Snake. The portal is also available for smartphones. A great and innovative impulse for snake research in the Netherlands.

Raymond Creemers, RAVON

r.creemers@ravon.nl

¹⁾ Interview met Lendersprijswinnaar 2014. Sergé Bogaerts komt in RAVON 58.

(Foto: Richad Struijk)

